

**PROGRAMA CONȚINÂND TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU
SUSȚINEREA EXAMENULUI DE ACORDARE A DEFINITIVĂRII ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNT LA SPECIALIZAREA RELIGIE UNITARIANĂ**

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta tematică se adresează cadrelor didactice care se prezintă la examenul de Definitivat, Specializarea **Religie unitariană**, care au absolvit facultăți de acest profil.

Tematica este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina Religie. Competențele și conținuturile sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

Competențe vizate

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință, și a elementelor de didactica religiei;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale elevilor;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi, precum și capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- însușirea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării activităților didactice specifice disciplinei religie;
- realizarea unor conexiuni inter și transdisciplinare;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de retorică didactică;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării strategiilor didactice moderne.

În realizarea Tematicii pentru examenul de Definitivat, Specializarea **Religie unitariană** s-a avut în vedere necesitatea ca profesorii de religie să aibă cunoștințe temeinice despre conținuturile tematice ale *Programei școlare* în vigoare, folosite în procesul de predare-învățare a disciplinei Religie.

Tematica pentru examenul de Definitivat, Specializarea **Religie unitariană** a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi din următoarele domenii teologice: *Teologia biblică a Vechiului Testament și a Noului Testament, Istoria Bisericii Unitariene, Etica, Dogmatica* precum și din domeniul *Metodicii Predării Religiei*.

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC DE SPECIALITATE

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactica religiei;
- capacitatea de a înțelege, practica și transmite valorile etice și spirituale specifice acestei discipline;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării intelectuale a colectivelor de elevi;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi, precum și capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităților didactice și a competențelor dobândite de elevi;
- elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;

- însușirea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării activităților didactice specifice disciplinei religie;
- capacitatea de proiectare și realizare a demersului didactic trans-, inter- și multidisciplinar;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de retorică didactică;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării strategiilor didactice moderne;

I. DISCIPLINE DE SPECIALITATE

I.1. Teologia biblică a Vechiului Testament și a Noului Testament

I.2. Istoria Bisericii Unitariene

I.3. Etica

I.4. Dogmatica

I. 1. Teologia biblică a Vechiului Testament și a Noului Testament

1. Geneza în Biblie și în mitologie – unitatea lui Dumnezeu
2. Omul și formarea lui în oglinda primelor întâmplări biblice
3. Introducere în istoria poporului Israel
4. Profeții mari și mici - caracterizare generală
5. Literatura filosofică (psalmii)
6. Sursele referitoare la viața lui Iisus
7. Viața și activitatea lui Iisus
8. Predica de pe munte
9. Pildele lui Iisus
10. Misiunile apostolului Pavel.

Bibliografie

1. Everett Ferguson: A kereszténység bölcsője, Osiris, Budapest, 1999
2. Vermes Géza: Jézus változó arcai, Osiris, Budapest, 2001
3. John Bright: Izrael története, Kálvin Kiadó, Budapest, 2001
4. Bibliai enciklopédia, The Lion Kiadó, Budapest, 2000
5. Bibliai atlasz, Kálvin Kiadó, Budapest, 1994
6. Czire Szabolcs: A történeti Jézus. A kutatás múltja és jelene. Presa Universitară Clujeană, 2009
7. Újszövetségi bevezetés interdiszciplináris megközelítésben. Presa Universitară Clujeană, 2010
8. Gerd Theissen: Az őskereszténység élményvilága és magatartásformái. Kálvin Kiadó, 2008

I. 2. Istoria Bisericii Unitariene

1. Începuturile reformei în Transilvania
2. Viața și activitatea reformatorului Dávid Ferenc
3. Înființarea Bisericii Unitariene, Dieta de la Turda
4. Biserica Unitariană la sfârșitul secolului al XVI-lea. Viața și activitatea episcopului Enyedi György (1555-1597)
5. Complanția Desiană și consecințele acestuia
6. Benefactorii Bisericii Unitariene din secolele XVIII-XIX.
7. Scurt istoric al celor două Colegii unitariene.
8. Viața și activitatea episcopului Ferencz József
9. Rolul Bisericii Unitariene în societatea maghiară din România în perioada interbelică.

Bibliografie

1. Balázs Mihály: Dávid Ferenc életútja. In: Reneszánsz Kolozsvár, Kolozsvár, 2008
2. Benda Kálmán: Az 1568. évi tordai országgyűlés és az erdélyi vallásszabadság. In: Erdélyi Múzeum, 1994, nr: 3-4

3. Buzogány Dezső: *Harc a tiszta evangéliumért*, Kolozsvár, 2004
4. Gaal György: *A két világháború közti erdélyi magyar iskolák identitás-védelme Gál Kelemen munkásságának tükrében*. In: *Isten és ember szolgálatában*, Kolozsvár, 2007
5. Enyedi György *válogatott művei*, Kriterion, 1997
6. Gaal György: *Fejezetek a Kolozsvári Unitárius Kollégium történetéből*, Kolozsvár, 2007
7. Kedei Mózes: *Az Erdélyi Unitárius Egyház rövid története*, Unitárius Egyház kiadványai, Kolozsvár, 2001
8. Kénosi Tózsér János – Uzoni Fosztó István: *Az erdélyi unitárius egyház története I.*, Kolozsvár, 2005.
9. Kénosi Tózsér János – Uzoni Fosztó István: *Az erdélyi unitárius egyház története I.*, Kolozsvár, 2009
10. Dr. Rezi Elek: *Teológia és népszolgálat*, Kolozsvár, 2007
11. Kovács Sándor: *Unitárius egyháztörténet*, Kolozsvár, 2009

I. 3. Etica

1. Obligațiile omului
2. Virtuțile
3. Conștiința
4. Liberul arbitriu
5. Ocrotirea vieții în contextul poruncii VI – suicidul, eutanasia, avortul, alcoolism, consumul de droguri – Abordarea istorică, sociologică și biblico-teologică
6. Bioetica: Transplantanția, Biotehnologie
7. Ocrotirea creației – Baze teologice, aspecte ecologice actuale
8. Familia, relațiile omului – însușirile familiei creștine
9. Etica globală – prezentarea ideilor de bază, problemele eticii globale.

Bibliografie:

1. Ferenczi Andrea: *Genetika – Génétika*, Budapest, 1999.
2. Kovács József: *A modern orvosi etika alapjai*, Budapest, 1997
3. Hans Küng: *A világvallások etikája*, Budapest, 1994
4. Hankiss Elemér: *A tízparancsolat ma*, Budapest, 2002

5. Péter László: TP 5.0. Elmélet és empiria öt globális társadalmi probléma vizsgálatában, Kolozsvár, 2009
6. Rezi Elek: Felelősségünk a ránk bízott életért, Kolozsvár, 2005
7. Rezi Elek: Unitárius erkölcsstan, Kolozsvár, 2008
8. Reuss András – Orosz Gábor Viktor: Szabadulni az erőszaktól. Keresztény megközelítések., Budapest, 2005

I. 4. Dogmatica

1. Biblia – canonizarea, traducerile Bibliei, locul și importanța Bibliei în religia unitariană
2. Cunoștințe de bază ale dogmaticii unitariene – credința creștină, rațiunea, autoritatea, toleranța și libertatea religioasă
3. Dumnezeu – problema demonstrației existenței lui Dumnezeu, esența și atributele lui Dumnezeu, caracteristicile metafizice și trăsăturile etice ale lui Dumnezeu
4. Antropologia – originea omului, natura și menirea omului, rugăciunea
5. Cristologie – persoana lui Iisus, învățăturile lui Iisus, Împărăția lui Dumnezeu
6. Păcatul și iertarea păcatului.

Bibliografie

1. Alister E. McGrath: Bevezetés a keresztény teológiába, Budapest, 1995
2. Dávid Ferenc: Rövid magyarázat, Budapest, 2010
3. Erdő János: Teológiai tanulmányok, Kolozsvár, 1996
4. Paul Tillich: Rendszeres teológia, Osiris, Budapest, 1996
5. Rezi Elek: Hisszük és valljuk, Kolozsvár, 2008
6. Rezi Elek: „Az Úr, a mi Istenünk, egy Úr”, Kolozsvár, 2009

II. METODICA PREDĂRII RELIGIEI

II.1. Religia ca disciplină de învățământ:

1. Locul și rolul disciplinei religie la nivelul învățământului preuniversitar;
2. Curriculum Național pentru disciplina Religie. Specificul proiectării curriculare pe niveluri de studiu (modelul centrat pe obiective, modelul centrat pe competențe)
3. Predarea-învățarea religiei în context intra și interdisciplinar.

II.2. Principiile didactice în educația religioasă

1. Principii didactice generale
2. Principiile didactice speciale pentru predarea religiei: Principiul hristologic; Principiul eclesiologic.

II.3. Strategii didactice la ora de religie

1. Metode didactice folosite în predarea religiei. Clasificarea metodelor, exemple practice
2. Mijloace de învățământ specifice religiei și modalități de integrare a acestora în cadrul activităților didactice.

II.4. Proiectare didactică:

1. Programa școlară: structura programei școlare, utilizarea programei în proiectarea și realizarea activităților didactice, manualele și bibliografia;
2. Proiectare didactică: planificarea calendaristică, proiectarea lecției
3. Lecția. Tipuri de lecție;
4. Alte forme de organizare extrașcolară a educației religioase: cateheza, serbarea religioasă, vizitele și pelerinajele, expozițiile, participarea la slujbele Bisericii.

II.5. Evaluarea ca factor de reglare și optimizare a educației religioase:

1. Principiile, obiectivele și funcțiile evaluării în educația religioasă;
2. Metode de evaluare la ora de Religie. Metode și instrumente complementare de evaluare (referatul, investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea);
3. Modalități de elaborare a probelor de evaluare și a itemilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bancilă Vasile, Inițierea religioasă a copilului, Editura Anastasia, 1996
2. Bocoș, M – Jucan, D: Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării, Paralela 45, 2007
3. Cucoș Constantin, Educația religioasă. Repere teoretice și metodice, Polirom, Iași, 1999
4. Panoschi Mihaela, LIȚOIU Nicoleta, Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, Ghid de evaluare, Religie, Aramis, București, 2001
5. Falus Iván: Didaktika. Javított és bővített kiadás, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003
6. Steele—Meredith—Temple: Az írás és olvasás a kritikai gondolkodás fejlesztése érdekében. I-VIII. Budapest, 1999
7. Birta-Székely Noémi: Tanárok pedagógiai műveltsége, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008
8. Birta-Székely – Fóris-Ferenczi (szerk): Pedagógiai Kézikönyv, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008
9. Szabó László Tamás: A rejtett tanterv. Budapest, 1984
10. Owe Wikström: A kifürkészhetetlen ember. Anima Kiadó, Budapest, 2000
11. Fóris-Ferenczi Rita: A tervezéstől az értékelésig. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008
12. Barabási Tünde: Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek, Presa Universitară Clujeană, 2008
13. Este obligatorie cunoașterea documentelor școlare reglatoare valabile în anul școlar în care se susține concursul – planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examenele și evaluările naționale